

Høring på forslag til endringer i lov og forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven)

Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) representerer frittstående skoler som driver på et ideelt grunnlag. Nedenfor er våre innspill til endringsforslagene i lov og forskrift for høyere utdanning (fagskoleloven).

Institusjonsakkreditering

Departementet foreslår

- Å åpne opp for at fagskoler skal kunne søke NOKUT om å bli institusjonsakkreditert og med det få fullmakt til å etablere, endre og legge ned fagskoleutdanninger.
- Å innføre hjemmel for departementet til å fastsette nærmere vilkår og kriterier for institusjonsakkreditering i forskrift og for NOKUT til å fastsette utfyllende bestemmelser

NFFL støtter forslaget om at fagskolene skal kunne søke om institusjonsakkreditering. Dette vil bidra til økt fleksibilitet og evne til omstilling i fagskolesektoren. NFFL støtter også forslaget om at vilkår og kriterier for institusjonsakkreditering forskriftsfestes.

Vilkårene for at en fagskole skal kunne bli institusjonsakkreditert, er foreslått fastsatt i forskrift. NFFL vil benytte muligheten til å kommentere at det tidligere er foreslått at det skal være høyere krav til å oppnå institusjonsakkreditering ved en fagskole enn ved en høgskole. NFFL ser ingen god begrunnelse for dette. Det er allerede strenge krav til kvalitet i fagskolene, fagskolene har vist at de også holder høy kvalitet og dette er også noe NOKUT fører tilsyn med. NFFL ser derfor ingen god grunn til en strengere behandling av fagskolene på dette området.

Forslaget om institusjonsakkreditering er pekt på som en løsning på den store forsinkelsen i behandlingen av søknader om akkreditering hos NOKUT. Det er rimelig å anta at dette vil avlaste NOKUT og frigjøre kapasitet, men det er avgjørende at det skjer raske forbedringer på dette området og at det settes inn tilstrekkelige ressurser for å sikre en forsvarlig saksbehandling innen forventede frister. Det er en ekstremt krevende situasjon for fagskolesektoren så lenge NOKUT ikke klarer å behandle søknadene som kommer inn på en forutsigbar måte. Dette rammer oppbyggingen og utviklingen av sektoren og har vært et vedvarende problem over de par siste årene. Det er behov for raske grep for å bedre denne situasjonen og det er ikke tilstrekkelig å avvente hvordan en institusjonsakkreditering vil frigjøre kapasitet hos NOKUT.

Unntak fra reglene i fagskoleloven

Departementet foreslår å endre fagskoleloven § 2 ved å ta inn et nytt andre ledd hvor det fremgår at departementet kan gi forskrift om unntak fra loven, samt nødvendige tilpasninger til lovens regler.

NFFL støtter forslaget om endring av fagskoleloven § 2 og nytt fjerde ledd i § 16 om en generell unntakshjemmel. Terskelen for å gi unntak fra loven bør imidlertid være høy.

Dispensasjon fra kravet om fullført og bestått videregående opplæring for opptak til fagskoleutdanning

NFFL støtter forslaget til tillegg i fagskoleloven § 16 tredje ledd og fagskoleforskriften § 7b og 7 tredje ledd. Det bør i spesielle tilfeller kunne gis unntak hvis en søker ikke er i stand til å fullføre enkelte deler av videregående opplæring. Dette gjelder allerede for opptak ved annen høyere utdanning og bør også gjelde for fagskolene. I tilfeller hvor en søker ikke er i stand til å fullføre videregående opplæring, men har nødvendige forutsetninger for å gjennomføre en utdanning, bør det kunne gis dispensasjon fra kravet når dette er dokumentert av en sakkyndig.

Rett til permisjon for fagskolestudenter

NFFL støtter forslaget om å ta inn en generell rett til permisjon for fagskolestudenter. Studenter ved fagskoler bør ha denne rettigheten på lik linje med studenter innen annen høyere utdanning. NFFL støtter også at ordlyden i § 28 endres når det gjelder et barns andre forelder, og at denne gjøres kjønnsnøytral.

Rett til å varsle om kritikkverdige forhold og forbud mot gjengjeldelse

NFFL støtter forslaget om å fastslå studenters rett til å varsle om kritikkverdige forhold og forbud mot gjengjeldelse ved varsling. Dette er en av flere endringer som vil sikre at fagskolestudenter har like rettigheter som studenter ved høyskoler og universitet. NFFL mener at det generelt skal være like rettigheter for alle studenter innen ulike former for høyere utdanning.

Begrepet akkreditering

Departementet foreslår at begrepet akkreditering defineres som «[...] et vedtak basert på en faglig vurdering av om en institusjon eller et studietilbud oppfyller standardene og kriteriene som er fastsatt i eller med hjemmel i denne loven». Det er også foreslått å presisere at akkrediteringsvilkår kan være fastsatt i både lov og forskrift.

NFFL støtter disse forslagene til endring og at dette blir likelydende i lovverk for universiteter og høyskoler og lovverk for høyere yrkesfaglig utdanning.

Søknadskarantene ved avvisning eller avslag

En søknadskarantene vil hindre en søker i å etablere nye fagskoleutdanninger. Departementet foreslår at dette blir en bestemmelse som framgår av loven og ikke bare av forskrift.

NFFL støtter forslaget om å ta inn en regel om søknadskarantene i forbindelse med akkreditering i fagskoleloven § 5, men vil samtidig løfte fram viktigheten av veiledende tiltak opp mot hyppig bruk av karantene. Høyere yrkesfaglig utdanning bør være en sektor med rask omstillingsevne. Dette vil bidra til at fagskolene kan møte behov i arbeidslivet. Omfattende bruk av karantene vil kunne bli et hinder for dette. Bestemmelsen om karantene kan også være uheldig fordi fagskolesektoren nå er under oppbygging. Dette er også et politisk mål. Dette betyr at det er nye fagmiljø og institusjoner som bygges opp og disse vil trenge veiledning framfor å bli møtt med karantenebestemmelser.

Systematisk kontroll med vilkår for akkreditering

NFFL støtter forslaget om å tydeliggjøre at styret har plikt til å sørge for at fagskolen drives i samsvar med gjeldende lov og at dette også inkluderer vilkårene for akkreditering.

Departementets og NOKUTs myndighet til å fastsette utfyllende bestemmelser

Departementet foreslår at fagskoleloven regulerer departementets myndighet til å gi forskrift om akkreditering, tilsyn og kvalitetssikring av fagskoleutdanning på en tydeligere måte.

NFFL støtter forslaget.

NOKUTs tilsyn og saksbehandlingsregler

NFFL støtter forslaget om et innledende første ledd til ny § 5 a i fagskoleloven hvor det presiseres at NOKUT skal føre tilsyn med fagskolenes kvalitetsarbeid og med vilkårene for akkreditering.

Bortfall av retten til å få behandlet søknad om akkreditering

NFFL støtter at retten til å få behandlet søknader, bortfaller hvis en fagskole har hatt tilsyn og deretter ikke har fulgt opp pålegg om utbedringer innen en gitt frist. Det er avgjørende at skolene får mulighet til å rette opp feil og mangler før NOKUT kan frata en fagskole retten til å få behandlet søknader om akkreditering og retten til selv å opprette nye utdanninger. NFFL vil igjen påpeke at fagskolesektoren er under oppbygging og at det må prioriteres ressurser til god veiledning parallelt med sanksjoner mot skoler som får avdekket feil og mangler ved tilsyn.

Studiepoeng

NFFL støtter forslaget til definisjon av studiepoeng i ny § 17 a. Dette er av stor betydning for studentene. Studiepoeng fra en fagskole bør være likeverdig studiepoeng fra annen høyere utdanning.

NFFL mener det er positivt at regjeringen vil se nærmere på internasjonalisering av høyere yrkesfaglig utdanning (ved omregning av studiepoeng til ECTS) i den varslede stortingsmeldingen om høyere yrkesfaglig utdanning som skal legges fram våren 2025. Det er viktig for fagskolesektoren at dette kommer på plass.

Vilkår for treårig fagskoleutdanning

NFFL oppfatter departementets forslag som en tydeliggjøring av gjeldende lovverk og støtter forslaget.

Skikkethet og skikkethetsnemnd

NFFL støtter at fagskoleloven endres i tråd med forslag til ny universitets- og høyskolelov.

Falske dokumenter ved søknad om opptak og om godkjenning av utenlandsk utdanning

NFFL støtter en tydeliggjøring av konsekvensene av bruks av falske vitnemål eller andre falske dokumenter.

Behandling av personopplysninger

NFFL støtter forslaget om å flytte til loven og videreføre reglene i forskriften § 4 første ledd som gir hjemmel for fagskolene til å behandle personopplysninger så langt det er nødvendig for å utføre fagskolens oppgaver etter loven.